

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 45/2020, instat pel senyor (...) contra la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior.

Antecedents

1.- En data 22/09/2020 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit del senyor (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret de cancel·lació, que havia exercit prèviament davant la Direcció General de la Policia (en endavant, DGP) del Departament d'Interior. En concret, la persona reclamant sol·licità en data 27/02/2020 que es cancel·lessin determinades dades personals dels fitxers Sistema d'Informació de la Policia de la Generalitat de Persones físiques (SIP PF) i Sistema d'Informació de la Policia de la Generalitat de Persones físiques menors d'edat (SIP PFMEN).

A tal efecte, en la seva sol·licitud de cancel·lació la persona reclamant es remetia a l'Annex I (document de 13 pàgines), on enumerava les diverses anotacions que constaven en el SIP PF entre el 27/12/2005 i el 04/06/2014, que sol·licitava cancel·lar. A més, en relació a aquelles actuacions policials que van comportar la incoació d'un procés judicial contra la persona reclamant (actuacions policials en què el reclamant consta com a denunciat o detingut), la persona reclamant també aportava els certificats judicials corresponents a fi d'acreditar la cancel·lació.

D'altra banda, i entre d'altra documentació aportada per la persona reclamant, hi havia una còpia de l'escrit que li havia dirigit la DGP de data 15/07/2020, on es posava de manifest que el reclamant havia aportat una fotocòpia del seu passaport, però se l'informava que *"en el moment d'executar la consulta referent a la vostra identitat a la nostra base de dades, s'ha obtingut un resultat pel qual hem de fer comprovacions amb l'esmentat document"*, motiu pel qual es sol·licitava que és personés a la dependència policial més propera, a la qual cosa la persona reclamant es va negar adduint que ja havia aportat la documentació necessària per exercir el seu dret.

2.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 07/10/2020 es va donar trasllat de la reclamació a la DGP, per tal que en el termini de 15 dies, comptadors a partir del dia següent a la seva recepció, formulés les al·legacions que estimés pertinents.

El termini esmentat s'ha superat amb escreix, sense que la DGP hagi formulat al·legacions.

Fonaments de Dret

1.- És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- En el moment en què es dicta la present resolució, a les dades personals que eren objecte de tractament per part de la DGP i a les que es referia la sol·licitud de la sol·licitud de cancel·lació, els seria d'aplicació la Directiva (UE) 2016/680, del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relativa a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament dades personals per part de les autoritat competents amb fins de prevenció, investigació, detecció o enjudiciament d'infraccions penals o d'execució de sancions penals, i a la lliure circulació d'aquestes dades, d'acord amb l'establert al seu article 1, la qual preveu al seu article 16 el dret de supressió o cancel·lació.

A aquest respecte, cal posar de manifest que la Directiva (UE) 2016/680, no ha estat transposada al dret intern estatal dins del termini previst a l'efecte (el dia 06/05/2018) i, en conseqüència, els particulars poden invocar directament el dret europeu davant dels tribunals, independentment que hagin estat transposades o no al dret nacional. Així, d'acord amb la doctrina del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, els particulars podran invocar l'efecte directe dels preceptes de la directiva quan els confereixin drets de forma incondicional i suficientment clara i precisa davant de les administracions públiques.

La sol·licitud de cancel·lació aquí analitzada es va presentar quan ja era plenament aplicable la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), la qual derogava l'LOPD. Ara bé, pel que fa als tractaments de dades que es troben sotmesos a la Directiva (UE) 2016/680, cal posar en relleu que la disposició transitòria 4a de la LOPDGDD preveu que aquests continuaran regint-se per la LOPD, i les seves disposicions de desenvolupament, fins que no entri en vigor la norma que transposi al dret espanyol allò que disposa la citada Directiva.

3.- De conformitat amb l'exposat, en primer lloc, cal acudir a l'article 16 de l'LOPD, el qual en relació amb el dret de cancel·lació determinava el següent:

- "1. El responsable del tractament té l'obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l'interessat en el termini de deu dies.*
- 2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.*
- 3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió.*
- 4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s'hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.*

5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat."

Per la seva banda, l'article 31.2 del RLOPD, disposa el següent respecte al dret de cancel·lació:

"2. L'exercici del dret de cancel·lació dóna lloc al fet que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sens perjudici del deure de bloqueig conforme a aquest Reglament. (...) "

I l'article 32 del RLOPD, apartats 1 i 2, determina el següent:

"1. (...) En la sol·licitud de cancel·lació, l'interessat ha d'indicar a quines dades es refereix, i ha d'aportar a aquest efecte la documentació que ho justifiqui, si s'escau.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de rectificació o cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal de l'afectat, igualment l'hi ha de comunicar en el mateix termini."

Atès que el dret objecte d'aquesta resolució es refereix a un tractament efectuat per les forces i cossos de seguretat, cal acudir a la regulació específica per a aquests supòsits prevista als articles 22.4 i 23, apartats 1 i 3, de l'LOPD, els quals determinen el següent:

"Article 22. Fitxers de les Forces i els Cossos de Seguretat.

(...) 4. Les dades personals registrades amb finalitats policials s'han de cancel·lar quan no siguin necessàries per a les investigacions que n'hagin motivat l'emmagatzematge.

A aquests efectes, s'ha de considerar especialment l'edat de l'afectat i el caràcter de les dades emmagatzemades, la necessitat de mantenir les dades fins a la conclusió d'una investigació o un procediment concret, la resolució judicial ferma, especialment l'absolutòria, l'indult, la rehabilitació i la prescripció de responsabilitat.

Article 23. Excepcions als drets d'accés, rectificació i cancel·lació

1. Els responsables dels fitxers que continguin les dades a què es refereixen els apartats 2, 3 i 4 de l'article anterior poden denegar l'accés, la rectificació o la cancel·lació en funció dels perills que es puguin derivar per a la defensa de

l'Estat o la seguretat pública, la protecció dels drets i les llibertats de tercers o les necessitats de les investigacions que s'estiguin duent a terme. (...)

3. L'afectat al que es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets esmentats en els apartats anteriors ho pot posar en coneixement del director de l'Agència de Protecció de Dades o de l'organisme competent de cada comunitat autònoma en el cas de fitxers mantinguts per cossos de policia propis d'aquestes comunitats, o per les administracions tributàries autonòmiques, els quals s'han d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

4.- D'acord amb els preceptes abans referits, escau analitzar si la DGP ha resolt i notificat el dret de cancel·lació exercit per la persona aquí reclamant dins el termini previst a la normativa que resulta d'aplicació en aquest cas concret.

Pel que fa a la presumpta desatenció del dret que és objecte de reclamació, consta acreditat que en data 27/02/2020, la persona aquí reclamant va presentar en el registre d'entrada de la DGP un escrit a través del qual exercia el dret de cancel·lació.

D'acord amb els articles 16 de l'LOPD i 32 de l'RLOPD, la DGP havia de resoldre i notificar la petició de cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la data de recepció de la sol·licitud, però en el present cas la DGP no ha acreditat haver resolt i notificat la sol·licitud de cancel·lació formulada per la persona reclamant, ni tan sols extemporàniament.

5.- Pel que fa al fons de la reclamació, i tenint en compte que manca la resolució de la DGP respecte de la petició de cancel·lació de les dades formulada per la persona reclamant, es considera necessari efectuar les següents consideracions al respecte.

5.1.- En relació al requeriment d'esmena efectuat per la DGP a la persona reclamant.

Juntament amb la sol·licitud de cancel·lació, la persona reclamant aportava una fotocòpia del seu passaport. Val a dir que la persona reclamant qualificava aquesta fotocòpia com a còpia compulsada o autèntica, si bé aquesta no tindria tal consideració de conformitat amb l'establert a l'article 27.2 de l'LPAC. Aquesta circumstància la posava de manifest la DGP en el seu escrit de 15/07/2020.

En aquell mateix escrit, la DGP també exposava que *"en el moment d'executar la consulta referent a la vostra identitat a la nostra base de dades, s'ha obtingut un resultat pel qual*

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

hem de fer comprovacions amb l'esmentat document.” I afegia la DGP que “amb la finalitat de fer les comprovacions adients relacionades amb la vostra identitat, us demanem que, a fi de poder resoldre la vostra sol·licitud, us personeu amb l'esmentat document a la dependència policial més propera.”

Davant d'aquest requeriment, per mitjà d'escrit de 07/08/2020, la persona reclamant va respondre la DGP que ja havia aportat una còpia del seu passaport, motiu pel qual es negava a comparèixer en una dependència policial.

Cal dir al respecte que de conformitat amb l'article 19.1 de l'LPAC, la “compareixença de les persones davant les oficines públiques, ja sigui presencialment o per mitjans electrònics, només és obligatòria quan així ho prevegi una norma amb rang de llei.”

Dit això, si bé la persona reclamant va aportar una fotocòpia no compulsada del seu passaport, això no impedia a la DGP donar compliment a la petició de cancel·lació formulada, llevat que es tinguessin dubtes raonables sobre la identitat de la persona que exerceix el dret, circumstància que no consta a l'Autoritat que la DGP hagi invocat, ni cap norma legal exigia la compareixença personal del reclamant a aquests efectes.

Això és així degut a que, tal i com preveu l'article 25 RLOPD, “(...) l'exercici dels drets s'ha de portar a terme mitjançant una comunicació dirigida al responsable del fitxer, que ha de contenir: a) Nom i cognoms de l'interessat; fotocòpia del document nacional d'identitat, o del passaport o un altre document vàlid que l'identifiqui i, si s'escau, de la persona que el representi, o instruments electrònics equivalents; així com el document o instrument electrònic acreditatiu d'aquesta representació (...)”. [la negreta i el subratllat és d'aquesta Autoritat].

Al seu torn, també cal acudir també als apartats 3 a 5 de l'article 28 de l'LPAC que, en relació als documents aportats pels interessats al procediment administratiu, determinen el següent:

“3. Les administracions no han d'exigir als interessats la presentació de documents originals, llevat que, amb caràcter excepcional, la normativa reguladora aplicable estableixi el contrari. Així mateix, les administracions públiques no requereixen als interessats dades o documents no exigits per la normativa reguladora aplicable o que hagin estat aportats anteriorment per l'interessat a qualsevol Administració. A aquests efectes, l'interessat ha d'indicar en quin moment i davant quin òrgan administratiu va presentar els documents esmentats, i les administracions públiques els han de sol·licitar electrònicament a través de les seves xarxes corporatives o d'una consulta a les plataformes d'intermediació de dades o altres sistemes electrònics habilitats a l'efecte. Es presumeix que aquesta consulta és autoritzada pels interessats llevat que al procediment hi consti la seva oposició expressa o que la llei especial aplicable requereixi un consentiment exprés; en tots dos casos, se'ls ha d'informar prèviament dels seus drets en matèria de protecció de dades de caràcter personal. Excepcionalment, si les administracions

públiques no poden obtenir els documents esmentats, poden demanar novament a l'interessat que els aporti.

4. Si amb caràcter excepcional, i d'acord amb el que preveu aquesta Llei, l'Administració sol·licita a l'interessat que presenti un document original i aquest està en format paper, l'interessat ha d'obtenir una còpia autèntica, segons els requisits que estableix l'article 27, amb caràcter previ a la seva presentació electrònica. La còpia electrònica resultant ha de reflectir expressament aquesta circumstància.

5. Excepcionalment, quan la rellevància del document en el procediment ho exigeixi o hi hagi dubtes derivats de la qualitat de la còpia, les administracions poden sol·licitar de manera motivada la comparació de les còpies aportades per l'interessat, per a la qual cosa poden requerir que s'exhibeixi el document o la informació original.”

De conformitat amb l'anterior, l'exercici del drets no requereix l'aportació de l'original del passaport o d'una còpia autèntica, sinó que és suficient que la persona que exerceix el dret proporcioni una fotocòpia.

Cal tenir present, com ja s'ha dit, que la DGP no ha invocat ni a la persona reclamant, ni tampoc a aquesta Autoritat en el termini d'al·legacions atorgat a tal efecte, que es tinguessin dubtes raonables sobre la identitat de la persona reclamant. Efectivament quan la DGP assenyalava en el seu escrit de 15/07/2020 adreçat a la persona aquí reclamant, que al consultar la seva identitat en la seva base de dades, s'havia obtingut un “*resultat*” que feia necessari comprovar el passaport, no es pot inferir d'aquest redactat, que la DGP tingués dubtes de la identitat de la persona que exercitava el dret de cancel·lació, atès que la verificació que pretenia efectuar podia tenir altres finalitats diferents.

En qualsevol cas, i als efectes que aquí interessa, la DGP no ha acreditat que hagués resolt en algun sentit la sol·licitud de cancel·lació de la persona ara reclamant.

Així mateix no és sobrer afegir, relacionat amb això, que en el marc d'un procediment de tutela de drets diferent tramitat per aquesta Autoritat, amb el núm. PT 14/2021, en què s'aborda la petició d'accés formulada per la mateixa persona reclamant en allò referent a les seves dades incorporades en el fitxer SIP PFMEN (expedient de la DGP núm. (...)), consta que la DGP també va requerir a la persona reclamant l'esmena de la seva sol·licitud d'accés en els mateixos termes que indicava en l'escrit de 15/07/2020 abans referit. Doncs bé, tot i que la persona reclamant no va esmenar la sol·licitud d'accés (també se li requeria la compareixença a les dependències policials amb el passaport), la DGP va acabar donant resposta a aquesta sol·licitud.

En definitiva, es considera que la DGP havia de resoldre la sol·licitud de cancel·lació de dades de la persona aquí reclamant, tenint en compte que aquesta havia adjuntat una fotocòpia del seu passaport, i que la DGP no ha invocat que aquesta documentació li suscités dubtes sobre la seva identitat.

5.2.- Pel que fa a la cancel·lació de les anotacions al fitxer SIP PF.

Amb caràcter previ, és necessari remarcar que la persona reclamant sol·licitava la cancel·lació de diverses anotacions que, al seu parer, constaven tant en el fitxer SIP PF, com en el fitxer SIP PFMEN.

No obstant això, totes les anotacions que sol·licitava cancel·lar la persona reclamant tingueren lloc entre el 27/12/2005 i el 04/06/2014 i, per tant, un cop la persona reclamant ja havia assolit la majoria d'edat (l'assolí el 05/12/2005). Per aquest motiu, es considera que les anotacions objecte de cancel·lació no estarien incloses en el fitxer SIP PFMEN (referit a menors d'edat), sinó que totes elles estarien incorporades únicament al fitxer SIP PF (referit a persones majors d'edat).

En qualsevol cas, tal com ha posat de manifest la DGP en el marc del procediment de tutela de drets núm. PT 14/2021, totes les anotacions del SIP PFMEN es troben cancel·lades des de la majoria d'edat de la persona reclamant.

Assentat l'anterior, escau dirimir si procedeix la cancel·lació sol·licitada per la persona reclamant en relació a les dades del fitxer SIP PF. El dret de cancel·lació regulat a la LOPD és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. Mitjançant el dret de cancel·lació la persona titular de les dades pot demanar la supressió de les dades que resultin inadequades o excessives, sense perjudici del deure de bloqueig, en els termes previstos als preceptes que regulen el dret de cancel·lació.

Així, amb caràcter general el dret de cancel·lació no entra en joc únicament en el cas de dades inexactes, incorrectes o errònies, sinó que també es podria exercir respecte a dades correctes el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa la LOPD (art. 16.2 LOPD), o bé en el cas de dades personals que hagin deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual s'havien recollit o registrat (art. 4.5 LOPD i de forma coincident l'art. 31.2 RLOPD). Així mateix, de manera específica per a les dades registrades amb finalitats policials, també procedeix la cancel·lació quan es donin les circumstàncies previstes a l'art. 22.4 de la LOPD.

Ara bé, la pròpia LOPD preveu una sèrie de limitacions a la cancel·lació de les dades, com és el cas de les previstes a l'art. 23.1 de la LOPD en l'àmbit dels fitxers policials. En concret, l'article 23.1 de l'LOPD permet tal denegació *"en funció dels perills que es puguin derivar per a la defensa de l'Estat o la seguretat pública, la protecció dels drets i les llibertats de tercers o les necessitats de les investigacions que s'estiguin duent a terme"*.

En el present cas, cal tenir en compte que la persona reclamant ha presentat documentació que, en principi, justificaria que totes les anotacions policials respecte les que sol·licita la seva cancel·lació s'incardinin en alguna de les causes previstes a l'article 18 de la Instrucció 12/2010, de la DGP, per poder estimar la seva petició, mentre la DGP no ha esgrimit cap circumstància que, al seu parer, pogués impedir la cancel·lació de les dades que especificava la persona reclamant, com tampoc no s'ha manifestat en contra de la cancel·lació en el tràmit d'al·legacions atorgat per l'Autoritat a aquests efectes, ni ha

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

invocat la necessitat de conservació d'algunes d'aquestes dades en base a què no s'hagin extingit les eventuais responsabilitats per haver transcorregut el termini de prescripció corresponent, de conformitat amb el previst a l'art. 130.1.6 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

En definitiva, la DGP no ha aportat cap element tendent a justificar la concurrència d'algun supòsit que permetés denegar la cancel·lació sol·licitada. En conseqüència, s'ha d'estimar la reclamació de tutela del dret de cancel·lació en relació a les dades personals de la persona reclamant que aquesta enumerava en el document denominat Annex I, que aportava amb juntament amb la sol·licitud de cancel·lació. Tot això, sens perjudici que la DGP acrediti en la fase d'execució d'aquesta resolució, de forma motivada, la necessitat de conservar alguna anotació de conformitat amb allò previst a l'article 23.1 de l'LOPD.

6.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, procedeixi a la cancel·lació de les dades personals que és objecte de la present reclamació (en concret, les que assenyalava la persona reclamant en el document Annex I que aportava juntament amb la seva sol·licitud de cancel·lació), tot procedint a la seva supressió sens perjudici que resulti d'aplicació el bloqueig; o bé, que la DGP acrediti davant d'aquesta Autoritat de forma motivada la necessitat de conservar alguna anotació del SIP PF de conformitat amb l'article 23.1 de l'LOPD.

En aquest darrer supòsit, per al cas que es consideri necessari conservar informació derivada d'alguna diligència policial que hagi donat lloc a la incoació d'un procediment judicial respecte el qual s'hagi decretat el sobreseïment provisional mitjançant interlocutòria ferma, caldrà que la DGP inclogui en el SIP PF una anotació que reflecteixi aquesta circumstància (el sobreseïment provisional).

Un cop s'hagi fet efectiu el dret de cancel·lació en els termes exposats i es notifiqui a la persona reclamant, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot això, resolc:

1.- Estimar la reclamació de tutela formulada pel senyor (...), contra la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

2.- Requerir a la DGP per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret de cancel·lació exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret 6è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret de cancel·lació, en el mateix termini de 10 dies la DGP haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

3.- Notificar aquesta resolució a la DGP i a la persona reclamant.

4.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,